

۵۸۰۱۶/۱۱۵۶۰

۱۴۰۰/۱۲

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

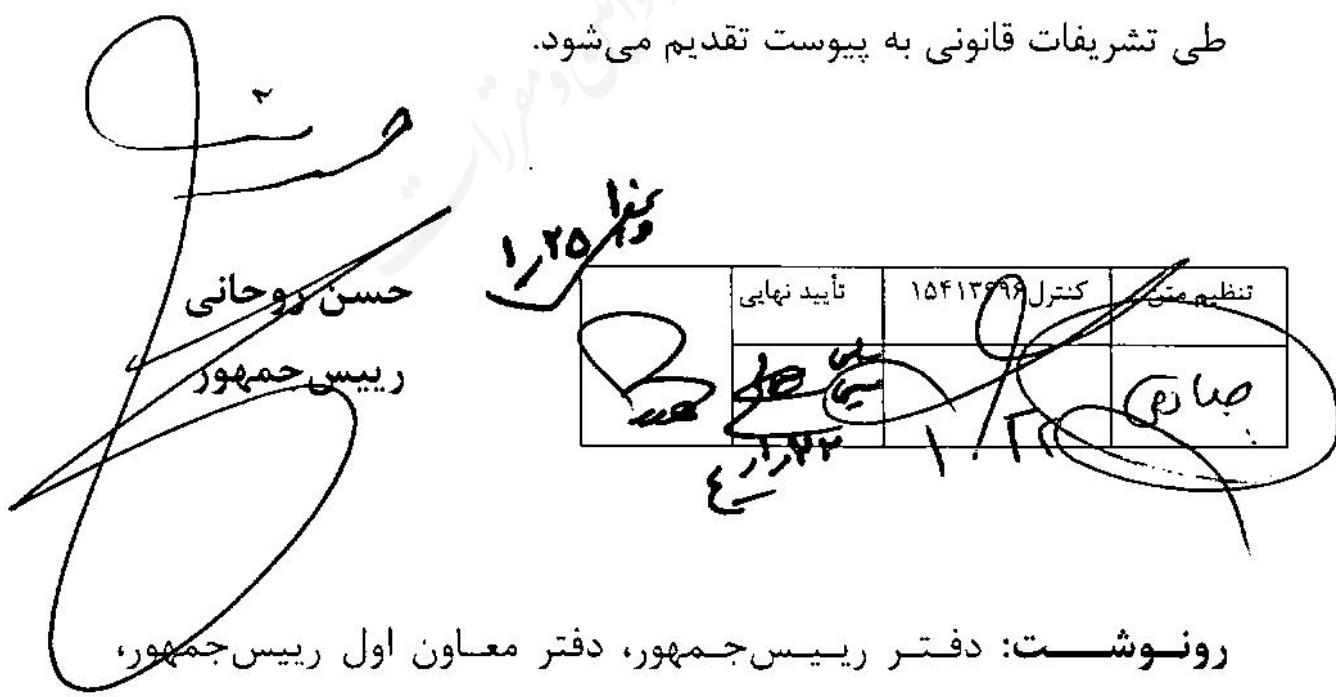
بسمه تعالیٰ

"با صلوٰات بر محمد و آل محمد"

جناب آقای دکتر قالیباف

رئیس محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه "تشکیل دادگاه دریایی" که به پیشنهاد قوه قضائیه
در جلسه ۱۱/۱/۱۴۰۰ هیئت وزیران به تصویب رسیده است، برای
طبع تشریفات قانونی به پیوست تقدیم می‌شود.

رونوشت: دفتر رئیس جمهور، دفتر معاون اول رئیس جمهور،
معاونت حقوقی رئیس جمهور، معاونت امور مجلس رئیس جمهور،
وزارت راه و شهرسازی، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت دادگستری،
وزارت امور خارجه، دبیرخانه شورای اطلاع رسانی دولت و دفتر هیئت دولت ۱۱/۱/۱۴۰۰

بسمه تعالیٰ

مقدمه توجیهی:

در اجرای بند (۴) سیاست‌های کلی قضایی ابلاغی ۱۳۸۱ مبنی بر تخصصی کردن رسیدگی به دعاوی در سطوح مورد نیاز و در راستای مفاد ماده (۲۲) قانون حفاظت از دریاها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی در مقابل آسودگی به مواد نفتی - مصوب ۱۳۸۹ - مبنی بر لزوم تشکیل دادگاه‌های دریایی در استان‌های ساحلی و تعیین صلاحیت‌ها و آیین دادرسی مربوط به آنها و ضابطه‌مندسازی شیوه حل و فصل اختلافات تجاری در حوزه حمل و نقل دریایی و سایر دعاوی و جرایم مرتبط با فعالیت و بهره‌برداری از کشتی و عملیات دریانوردی، لایحه زیر برای انجام تشریفات قانونی تقدیم می‌شود:

"لایحه تشکیل دادگاه دریایی"

فصل اول - تشکیل دادگاه دریایی

ماده ۱- به منظور رسیدگی به دعاوی موضوع این قانون، دادگاه دریایی در حوزه قضایی شهرستان تهران و حوزه قضایی استان‌های ساحلی گلستان، مازندران، گیلان، بوشهر، هرمزگان، سیستان و بلوچستان، خوزستان و در سایر استان‌های دارای رودخانه قابل کشتیرانی تشکیل می‌شود. تعیین حوزه قضایی محل تشکیل دادگاه دریایی در استان‌های ساحلی و تعداد شعب مذکور، به تشخیص ریس قوه قضائیه است.

ماده ۲- دادگاه دریایی با حضور ریس و در غیاب وی، دادرس علی‌البدل تشکیل می‌شود.

ماده ۳- قضاالت دادگاه دریایی با حکم ریس قوه قضائیه منصوب می‌شوند و باید دارای شرایط زیر باشند:

۱- حداقل پنج سال سابقه قضawat در دادگاه‌های عمومی حقوقی.

۲- گذراندن موفقیت‌آمیز دوره‌های آموزشی داخلی و خارجی مربوط.

تبصره ۱- آیین‌نامه اجرایی بند (۲) این ماده مشتمل بر تدوین و اجرای برنامه آموزش داخلی و خارجی، برگزاری امتحانات یابان دوره و ارزیابی اشخاص توسط قوه قضائیه با همکاری وزارت‌خانه‌های راه و شهرسازی و جهاد کشاورزی (سازمان شیلات ایران) و سازمان حفاظت محیط‌زیست تهیه و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

تبصره ۲- دارندگان مدرک کارشناسی ارشد حقوق دریایی در اولویت انتساب به عنوان قاضی دادگاه دریایی قرار دارند.

فصل دوم - صلاحیت دادگاه دریابی

ماده ۴ - رسیدگی و اتخاذ تصمیم درباره دعاوی راجع به موارد زیر در صلاحیت دادگاه دریابی

است:

- ۱- ثبت، بطلال ثبت و تابعیت گشته ایرانی.
- ۲- تصرف، مالکیت، انتقال عین یا منافع گشته.
- ۳- بهره‌برداری مالکان مشاع از گشته یا عواید آن.
- ۴- رهن گشته یا حق ممتاز دریابی نسبت به گشته یا بار آن.
- ۵- هر توافق مربوط به حمل و نقل کالا یا مسافر در گشته، اعم از آن که در قالب بارنامه، اجاره گشته یا هر نوع سند و قرارداد دیگری انجام شده باشد.
- ۶- بدگشته.
- ۷- خسارت مشترک.
- ۸- خدمات راهنمایی گشته.
- ۹- تحدید مسئولیت.
- ۱۰- تصادم.
- ۱۱- نجات دریابی که غرامت و پرداخت در رابطه با عملیات نجات گشته‌ای را که خود یا محموله آن، تهدیدی برای محیطزیست باشد نیز در بر می‌گیرد.
- ۱۲- خسارت ناشی از عملیات و فعالیت گشته یا خسارت واردہ به گشته.
- ۱۳- خسارت واردہ به محموله گشته که اثاثیه مسافر را نیز در بر می‌گیرد.
- ۱۴- دیه و سایر خسارات ناشی از فوت یا صدمات بدنی در دریا یا خشکی در اثر عملیات و فعالیت گشته.
- ۱۵- ساخت، بازسازی، تغییرات، تعمیر، تجهیز و بازیافت گشته.
- ۱۶- حقوق، عوارض و هزینه‌های بندری و دریابی از قبیل حق ورود گشته به بندر، کانال، اسکله، لنگرگاه و سایر راه‌های آبی حسب مورد.
- ۱۷- حقوق، مزايا، هزینه بازگشت به وطن و هر مبلغ دیگر قابل پرداخت به فرمانده، افسران و سایر کارکنان گشته یا سهم بیمه تأمین اجتماعی یا هر مبلغ دیگر قابل پرداخت از طرف آنها.
- ۱۸- قراردادهای مدیریت گشته.
- ۱۹- حق العمل، حق دلالی یا حق نمایندگی که باید توسط یا از طرف مالک گشته یا اجاره‌کننده گشته به صورت تجهیز نشده آن پرداخت شود.

- ۲۰- بیمه دریابی که انجمن‌های حمایت و جبران خسارت را نیز در بر می‌گیرد.
  - ۲۱- اقدامات یا مخارج انجام شده برای کشتی به وسیله فرمانده یا سایر اشخاص مجاز به نیابت از مالک کشتی یا اجاره‌کننده کشتی به صورت تجهیزنشده آن.
  - ۲۲- وسائل، قطعات، لوازم، مواد، سوخت و هرگونه تجهیزات تحويل داده شده و یا خدمات عرضه شده برای عملیات، بهره‌برداری و نگهداری کشتی.
  - ۲۳- بیرون آوردن، شناورسازی، جابه‌جا کردن، از بین بردن یا رفع خطر از کشتی مغروق، نیمه مغروق، مصدوم، به گل نشسته، رهاشده مشتمل بر هر شیء یا کالایی که در کشتی، باقی‌مانده یا نمانده است و محافظت از کشتی رهاشده، محموله، و کارکنان آن و مخارج مربوط به همه اقدامات مذکور.
  - ۲۴- ورود یا تهدید ورود صدمه و آلودگی از سوی کشتی به محیط‌بیست، نوار ساحلی یا منافع مربوط؛ اقدامات انجام شده برای پیشگیری یا به حداقل رساندن یا رفع صدمات مذکور؛ خسارت قابل پرداخت برای چنین صدماتی؛ هزینه‌های اقدامات متعارف انجام شده یا اقدامات متعارف لازم برای احیای محیط‌بیست صدمه‌دیده؛ ضرر و زبانی که در ارتباط با چنین صدماتی به اشخاص ثالث وارد شده یا ممکن است وارد شود؛ همچنین صدمات، هزینه‌ها یا ضرر و زبانه‌ای با ماهیت مشابه وارد به محیط‌بیست، نوار ساحلی، خورها و تالاب‌های ساحلی یا منافع مربوط به نحو فوق الذکر.
  - ۲۵- حمل، جابه‌جایی، نگهداری، انبارداری، بارگیری و تخلیه کالا در اسکله‌ها و محوطه‌های بندری.
  - ۲۶- سرمایه‌گذاری، ساخت، اجاره و واگذاری حق بهره‌برداری اسکله‌ها، محوطه‌ها و اراضی بندری و قراردادهای مربوط.
  - ۲۷- خسارت وارد بر اراضی، اسکله‌ها، محوطه‌ها و سایر تأسیسات و تجهیزات بندری.
  - ۲۸- دعوای مربوط به جبران خسارات ناشی از آلودگی‌های نفتی در دریا و آبهای تحت صلاحیت جمهوری اسلامی ایران از جمله خسارات موضوع قانون حفاظت از دریاها و رودخانه‌های قابل کشتیرانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی - مصوب ۱۳۸۹ -.
  - ۲۹- دعوای مرتبط با معاهدات و سایر اسناد بین‌المللی دریابی الزام‌آور و اجرایی مفاد و تعهدات ناشی از آنها.
  - ۳۰- سایر دعوای مرتبط و ناشی از فعالیت و بهره‌برداری از کشتی و عملیات دریانوردی.
- تبصره ۱- به دعوای موضوع بنده‌ای (۱۷)، (۲۳)، (۲۴) و (۲۸) این ماده خارج از نوبت رسیدگی می‌شود.

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

۵۸۰۱۶/۱۱۵۷۰

۱۴۰۰

تبصره ۲- منظور از کشتی در این قانون، هرگونه شناوری است که در تماس دائمی با بستر دریا نباشد، از جمله وسائل نقلیه دریایی متحرک، غوطه ور در آب یا هرگونه وسیله نقلیه شناور و به طور کلی هر شناوری که در دریانوردی مورد استفاده قرار می‌گیرد.

ماده ۵- تشخیص صلاحیت یا عدم صلاحیت دادگاه دریایی نسبت به دعوایی که به آن ارجاع شده است با همان دادگاه است. ملاک احراز صلاحیت، تاریخ تقدیم دادخواست است. در صورت بروز اختلاف در صلاحیت بین دادگاه دریایی و سایر دادگاه‌ها یا مراجع غیرقضایی، به ترتیب مقرر در قانون آین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی - مصوب ۱۳۷۹ - عمل خواهد شد.

ماده ۶- در حوزه قضایی استان‌هایی که این دادگاه تشکیل نشده و یا اساساً فاقد دادگاه دریایی می‌باشند، به دعاوی موضوع این قانون در دادگاه دریایی شهرستان تهران رسیدگی می‌شود.

ماده ۷- دعاوی موضوع ماده (۴) این قانون که قبل از تشکیل دادگاه دریایی در حوزه‌های قضایی مقرر، در مراجع قضایی یا غیرقضایی طرح شده یا در حال رسیدگی باشند، در همان مرجع، با رعایت مقررات قابل اعمال این قانون و سایر قوانین مربوط، مورد رسیدگی و اتخاذ تصمیم قرار خواهند گرفت. اجرای آرای قطعی صادرشده نیز بر عهده همان مرجع خواهد بود.

ماده ۸- در صورت توافق طرفین مبنی بر ارجاع دعوا به دادگاه خارجی یا مرجع داوری اعم از خارجی یا داخلی، چنانچه درخواست آنان تا پایان جلسه اول رسیدگی به دادگاه دریایی ارایه شود، دادگاه مذکور پس از احراز اعتبار توافق طرفین، از رسیدگی به دعوا خودداری و قرار عدم استماع دعوا صادر خواهد گرد.

تبصره - در صورتی که دادگاه خارجی، خود را صالح نداند و از رسیدگی به دعوا امتناع کند، خواهان می‌تواند دعوا را مجددآبدون پرداخت هزینه دادرسی در دادگاه دریایی ایران اقامه کند.

فصل سوم - ابلاغ

ماده ۹- ابلاغ دادخواست و پیوست‌های آن در خارج از کشور، از طریق سفارت، کنسول‌گری یا دفتر حافظ منافع به عمل می‌آید. در صورتی که اسناد، به زبان فارسی باشند، پس از ارایه رونوشت مصدق و ترجمه رسمی کلیه اوراق دعوا از سوی خواهان به زبان محل اقامت خوانده، به دستور دادگاه دریایی و از طریق قوه قضاییه، وزارت امور خارجه اخطاریه و پیوست‌های آن را برای سفارت یا کنسول‌گری متبوع در کشور محل اقامت خوانده ارسال می‌کند. مأموران ذی‌ربط، باید حداقل ظرف پنج روز، اوراق را به طریق مقتضی به خوانده ابلاغ کنند. نتیجه اقدام، توسط سفارت یا کنسول گری مربوط، جهت ارسال به دادگاه رسیدگی کنند، به وزارت امور خارجه اعاده می‌شود. چنانچه در کشور

جمهوری اسلامی ایران

رئیس جمهور

۱۴۰۰/۱۶/۲۵

۱۴۰۰/۱۶/۲۵

محل اقامت خوانده، سفارت یا کنسول گری جمهوری اسلامی ایران وجود نداشته باشد، دادخواست و پیوستهای آن، توسط وزارت امور خارجه، به هر طریق مقتضی دیگر، به نشانی خوانده ارسال می‌گردد.
تبصره - در مواردی که امکان ابلاغ دادخواست و پیوستهای آن از طریق الکترونیکی میسر باشد، استفاده از این روش مطابق مقررات مربوط در اولویت قرار دارد.

ماده ۱۰- در صورتی که خواهان نتواند نشانی خوانده را در خارج از کشور معین کند یا پس از اختصار رفع نقص از سوی دادگاه دریابی، از تعیین نشانی او در خارج از کشور، اعلام ناتوانی کند، به درخواست خواهان و دستور دادگاه، مفاد دادخواست از طریق درگاه ملی قوه قضاییه منتشر می‌شود، تاریخ انتشار آنگهی تا جلسه رسیدگی نباید کمتر از دو ماه باشد. خوانده می‌تواند متعاقباً به دفتر دادگاه مراجعه کرده و ضمن ارایه رسید، اوراق مربوط را دریافت کند.

ماده ۱۱- مواردی که به سبب عدم شناسایی مالک کشتی و حسب ضرورت، رسیدگی قضایی طبق قانون یا ابلاغ دادخواست و سایر اوراق قضایی به فرمانده انجام می‌شود، از انجام تشریفات موضوع ماده (۹) و (۱۰) این قانون مستثنی می‌باشد.

فصل چهارم - رسیدگی به دعوا و دلایل

ماده ۱۲- دادگاه دریابی مطابق قانون دریابی ایران - مصوب ۱۳۴۳ - با اصلاحات بعدی آن و سایر قوانین و مقررات و معاهدات بین المللی دریابی مربوط که جمهوری اسلامی ایران در آن عضویت دارد به دعاوی رسیدگی کرده و حکم مقتضی صادر و یا فصل خصوصت می‌کند. در صورت سکوت یا نقص یا اجمالی یا تعارض قوانین و مقررات مربوط، دادگاه با استناد به اصول و عرف بین المللی دریابی یا بندری مربوط که مغایر موافیین شرعی نباشند، اتخاذ تصمیم می‌نماید.

ماده ۱۳- چنانچه تحقیق از مطلعان یا هرگونه تحقیقات دیگر باید خارج از کشور به عمل آید، دادگاه دریابی می‌تواند رأساً یا به درخواست هر یک از طرفین دعوا با رعایت ماده (۱۱۹) قانون آیین دادرسی کیفری - مصوب ۱۳۹۲ -، قرار تیابت قضایی صادر کرده و ضمن تعیین شیوه و مهلت اقدام، انجام تحقیقات لازم را از طریق مقرر در ماده (۹) این قانون، به سفارت یا کنسول گری جمهوری اسلامی ایران در محل ارسال نماید. از تحقیقات معمول، صورت مجلسی تهیه شده و پس از امضای اشخاص ذی ربط و تصدیق مقام معجاز سفارت یا کنسول گری، از همان طریق به دادگاه اعاده خواهد شد.

ماده ۱۴- در موارد ارجاع امر به کارشناس، دادگاه دریابی باید موضوع را به کارشناس رسمی دادگستری و در صورت عدم دسترسی به کارشناس رسمی به شخص خبره با اولویت اعضای تشکل‌های صنفی دریانوردی و مالکان کشتی، ارجاع دهد.

ماده ۱۵- دادگاه دریایی باید در قرار ارجاع امر به کارشناس، به طور دقیق و با تفصیل لازم مواردی را که کارشناس باید درباره آنها اظهارنظر کند قید نماید. مضمون قرار نباید به نحوی باشد که مستلزم ورود و اظهارنظر کارشناس در مسائل حکمی و غیر موضوعی باشد.

ماده ۱۶- در صورتی که با وجود درخواست کارشناس از سوی خواهان، وی بدون عذر موجه از همکاری لازم برای ورود او به محل انجام کارشناسی یا ارایه مستندات یا توضیحات و نظری این موارد امتناع کند و اجرای قرار هم بدون همکاری او ممکن نباشد، کارشناس، مراتب را طی گزارشی به دادگاه دریایی اعلام می کند تا انجام کارشناسی را از عداد دلایل خارج کند. چنانچه امتناع از سوی خوانده باشد و همچنین در مواردی که خوانده درخواست کارشناسی کند و خواهان امتناع نماید، دادگاه می تواند با توجه به شرایط، امتناع را از امارات و قرایین مثبت ادعا یا دفاع طرف مقابل محسوب کند.

ماده ۱۷- در اجرای ماده (۷) قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری - مصوب ۱۳۸۱- نظامنامه مشتمل بر تعیین گروهها و رشته های مختلف کارشناسی دریایی، شرایط متضاییان، نحوه احراز صلاحیت آنها و سایر ضوابط مربوط، ظرف شش ماه از تاریخ تصویب این قانون، به پیشنهاد سازمان بنادر و دریانوردی و همکاری کانون کارشناسان رسمی دادگستری تدوین و پس از تأیید ریس قوه قضائیه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۸- در ارتباط با دعاوی موضوع این قانون، تأمین دلیل به وسیله دادگاه دریایی انجام می شود. در صورت وجود دلایل و امارات در خارج از حوزه قضایی دادگاه دریایی، دادگاه محل وجود دلایل و امارات نیز صالح خواهد بود.

تبصره - موارد موضوع این ماده از صلاحیت شوراهای حل اختلاف و سایر مراجع خارج می باشد.

فصل پنجم - توقیف کشتی

ماده ۱۹- توقیف کشتی پیش از صدور حکم در دادگاه دریایی، به ترتیب مقرر در قانون آیین دادرسی دادگاه های عمومی و انقلاب در امور مدنی - مصوب ۱۳۷۹- و مقررات این فصل، از دو طریق صدور قرار تأمین خواسته یا دستور موقت قابل انجام است.

ماده ۲۰- توقیف کشتی ایرانی، به درخواست خواهان به صورت اسنادی یا فیزیکی و یا هر دو قابل انجام است.

ماده ۲۱- در توقیف اسنادی، دادگاه دریایی دستور منع نقل و انتقال مالکیت کشتی را صادر و به سازمان بنادر و دریانوردی ابلاغ می کند. سازمان یادشده موظف است دستور دادگاه را در دفتر ثبت کشتی ها درج کرده و مراتب را به مالک و سازمان ثبت اسناد و املاک کشور جهت ابلاغ به دفاتر اسناد

رسمی که در این رابطه دارای ابلاغ ویژه جهت نقل و انتقال کشته هستند و همچنین در صورت استعلام، به اشخاص و مراجع ذی ربط اعلام نمایند.

ماده ۲۲ - در توقیف فیزیکی، دادگاه دریایی دستور عدم صدور مجوز خروج کشته از بندر یا هر محل توافق دیگر را صادر و به سازمان بنادر و دریانوردی ابلاغ می کند. سازمان، مکلف است بدون تأخیر دستور دادگاه را اجرا نموده و به طریق مقتضی، مانع حرکت کشته شود. دستور توقیف باید به فرمانده کشته یا جانشین قانونی او نیز ابلاغ گردد.

تبصره - در مواردی که توقیف فوری کشته با تخلیه بار یا مانند آن منافات داشته باشد، مقام قضایی می تواند با حفظ شرایط توقیف و بنا به ملاحظات اینمی، زیست محیطی و عملیات دریایی و بندری، دستور تخلیه بار یا اقدامات دیگر را صادر کند تا پس از آن توقیف فیزیکی انجام شود.

ماده ۲۳ - پس از توقیف فیزیکی کشته های خارجی، سازمان بنادر و دریانوردی موظف است موضوع توقیف کشته را از طریق وزارت امور خارجه، به سفارت کشوری که کشته در آنجا به ثبت رسیده و در صورت عدم وجود، به کنسول گری آن در ایران یا دفتر حافظ منافع اطلاع دهد.

ماده ۲۴ - در بنادر و مکان هایی که توسط مراجعی غیر از سازمان بنادر و دریانوردی اداره می شوند، توقیف فیزیکی کشته به وسیله مرجع ذی ربط مطابق مقررات این قانون انجام و مرائب به سازمان یادشده تبیز اعلام می گردد.

ماده ۲۵ - در موردی که توقیف فیزیکی کشته در حال تردد در آبهای تحت حاکمیت جمهوری اسلامی ایران، مطابق این قانون، ضرورت پیدا کند، توقیف کشته با رعایت مقررات قانون مناطق دریایی جمهوری اسلامی ایران در خلیج فارس و دریای عمان - مصوب ۱۳۷۲ - و سایر مقررات مربوط، توسط مراجع ذی صلاح انجام خواهد شد.

ماده ۲۶ - در صورتی که به تشخیص سازمان بنادر و دریانوردی، تأمین اینمی بندری و کشتیرانی، محافظت از کشته یا محیط زیست دریایی، حفظ سلامت و حقوق دریانوردان و یا دیگر جهات موجه، مستلزم توقیف فیزیکی کشته در محلی غیر از محل مقرر در دستور دادگاه یا جابه جایی کشته توقیفی باشد، سازمان با رعایت کلیه قوانین و مقررات و جهات فنی مربوط، هرگونه اقدام لازم را به عمل می آورد و مرائب را فوری برای اتخاذ تصمیم مقتضی به اطلاع مقام قضایی مربوط می رساند.

ماده ۲۷ - چنانچه کشته توقیف شده، بدون مجوز خروج و با علم و اطلاع از توقیف بودن، از بندر یا محل توقیف خارج گردد، فرمانده کشته یا جانشین قانونی او و یا شخصی که اقدام به خارج کردن کشته نموده است، به مجازات حبس درجه شش محکوم خواهد شد.

ماده ۲۸- خواهان ملزم است برای جبران خسارته که ممکن است از اجرای قرار تأمین خواسته یا دستور موقت به خوانده وارد شود، تضمین اعم از وجه نقد یا ضمانت نامه بانکی تسلیم کند. تعیین مبلغ تضمین، با دادگاه دریابی است و تازمان ارایه تضمین، دادگاه از صدور قرار تأمین خواسته یا دستور موقت خودداری خواهد کرد.

تبصره - موارد خاص که طبق قانون یا حسب شرایط به تشخیص دادگاه، توقيف کشته بدون الزام به ارایه تضمین مجاز یا ضروری است، از قبیل آن که درخواست توقيف به منظور اجرای حق ممتاز دریابی خدمه کشته به عمل آمده باشد، از حکم این ماده مستثنა است.

ماده ۲۹- در صورتی که ذی نفع تضمین مناسب ارایه کند، دادگاه دریابی از قرار تأمین خواسته یا دستور موقت صادر شده رفع اثر خواهد کرد. تشخیص کفايت تضمین که مبلغ آن در هر حال بیشتر از ارزش کشته توقيف شده نیست، بر عهده دادگاه است.

تبصره - در مورد دعاوی موضوع بندهای (۲) و (۳) ماده (۴) این قانون، حکم موضوع این ماده قابل اعمال نیست. با این وجود، دادگاه می‌تواند به شخص متصرف کشته، اجازه دهد تا در قبال تسلیم تضمین مناسب، یه بهره‌برداری تجارتی از کشته ادامه دهد.

ماده ۳۰- درخواست خوانده مبنی بر ارایه تضمین در قبال رفع توقيف از کشته، قرینه پذیرش مسئولیت یا عدول از حق تحدید مسئولیت یا حق هرگونه دفاع در دادگاه نیست.

ماده ۳۱- در صورتی که خوانده در اجرای قوانین و مقررات مربوط به تحدید مسئولیت، صندوق (حساب ویژه) موضوع ماده (۷۶) قانون دریابی ایران - مصوب ۱۳۴۳ - با اصلاحات بعدی آن ایجاد نماید، دادگاه دریابی از توقيف کشته متعلق به او رفع اثر خواهد کرد.

ماده ۳۲- توقيف کشته، در اجرای قرار تأمین خواسته، دستور موقت یا رأی قطعی صادر شده از سوی سایر مراجع قضایی، طبق مقررات این فصل انجام می‌شود.

ماده ۳۳- اختیارات سایر مراجع و مقامات ذی صلاح دولتی و عمومی در توقيف و منع تردد و حرکت کشته، تابع قوانین مربوط است.

ماده ۳۴- مقررات این فصل، در مورد شناورهای جنگی، شناورهای متعلق به نیروهای مسلح (اعم از نظامی و انتظامی)، شناورهای تحت بهره‌برداری آن نیروها و همچنین شناورهای متعلق به سایر نهادهای موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - که برای انجام وظایف و مأموریت‌های قانونی و ارایه خدمات دولتی یا عمومی مورد استفاده قرار می‌گیرند، قابل اعمال نیست.

فصل ششم - داوری

ماده ۳۵- اشخاص می‌توانند یا توافق یکدیگر، دعوا یا دعاوی موضوع ماده (۴) این قانون را که ممکن است در مورد یک یا چند رابطه حقوقی معین اعم از قراردادی یا غیرقراردادی، میان آنها به وجود آید یا اینکه محقق شده است اعم از اینکه در دادگاه، طرح شده یا نشده باشد و در صورت طرح قبل از اعلام ختم دادرسی، به داوری شخص یا اشخاص حقیقی یا سازمان داوری ارجاع کنند. این توافق ممکن است به صورت شرط داوری در قرارداد اصلی و یا به صورت قرارداد جداگانه باشد که در هر حال دارای اعتبار مستقل می‌باشد.

تبصره - در صورتی که اصحاب دعوا، داور یا مرجع داوری را در توافق خود مشخص نکرده باشند، باید برای تعیین داور به دادگاه دریابی رجوع کنند. در تعیین داور، سوابق تحصیلی و شغلی مرتبط او در زمینه حقوق دریابی مورد توجه دادگاه قرار می‌گیرد.

ماده ۳۶- علاوه بر آن قسمت از دعاوی مشمول صلاحیت دادگاه دریابی که ارجاع آنها به داوری منوط به رعایت شرایط مقرر در سایر قوانین مربوط است، دعاوی راجع به بند (۱) ماده (۴) این قانون، قابل ارجاع به داوری نیست.

ماده ۳۷- در داوری‌هایی که در ایران انجام می‌شود، خواهان برای اخذ قرار تأمین خواسته یا دستور موقت از داور یا مرجع داوری، باید درخواستی متناسب مشخصات خوانده و داور یا مرجع داوری را به انصمام توافق‌نامه داوری، به دادگاه دریابی تقدیم کند. دادگاه فوراً بدون اخطار به خوانده و با احراز اعتبار توافق داوری، قرار تجویز صدور قرار تأمین خواسته یا دستور موقت به وسیله داور یا مرجع داوری را صادر و به خواهان و داور یا مرجع داوری ابلاغ می‌کند.

ماده ۳۸- داور یا مرجع داوری، مبلغ تضمین را تعیین و به دادگاه دریابی و خواهان اعلام می‌کند. خواهان، پس از تودیع تضمین، رسید آن را به دادگاه تسلیم می‌کند. پس از تودیع تضمین و تأیید دادگاه، داور یا مرجع داوری نسبت به صدور قرار تأمین خواسته یا دستور موقت اقدام می‌کند.

ماده ۳۹- قرار تأمین خواسته یا دستور موقت صادر شده از سوی داور یا مرجع داوری، به وسیله دادگاه دریابی اجرا می‌شود. اتخاذ تصمیم درباره تحقق خسارت نیز با توجه به رأی داور یا مرجع داوری، در دادگاه دریابی انجام می‌گردد.

ماده ۴۰- قرار تأمین خواسته یا دستور موقت صادر شده از سوی داور یا مرجع داوری، ظرف (۱۰) روز از تاریخ ابلاغ، در دادگاه دریابی قابل اعتراض است. رأی دادگاه در این خصوص قطعی است.

ماده ۴۱- آیین رسیدگی داوری دعاوی دریابی، تابع مقررات مورد توافق طرفین است. در صورت عدم توافق، قانون داوری تجاری بین‌المللی - مصوب ۱۳۷۶- نسبت به داوری‌هایی که در قلمروی

جمهوری اسلامی ایران انجام می‌شوند اعمال می‌گردد. ابطال یا اجرای آرای داوری نیز به ترتیب مقرر در قانون مذکور یا مقررات مورد توافق طرفین در صلاحیت دادگاه دریابی است.

ماده ۴۲ - شناسایی و اجرای آرای داوری خارجی در خصوص دعاوی موضوع ماده (۴) این قانون، مطابق قانون الحق دلت جمهوری اسلامی ایران به کوانسیون شناسایی و اجرای احکام داوری خارجی تنظیم شده در نیویورک به تاریخ (۱۰) زوئن (۱۹۵۸) میلادی (۱۳۳۷/۴/۲) هجری شمسی)

- مصوب ۱۳۸۰ - در دادگاه دریابی انجام می‌شود.

فصل هفتم - اجرای آرا

ماده ۴۳ - احکام صادرشده از دادگاه دریابی که قطعی شده باشند، با رعایت مقررات قانون دریابی ایران - مصوب ۱۳۴۳ - با اصلاحات بعدی آن از جمله در مورد توقيف و فروش قضایی کشتی‌ها و ورق قانون اجرای احکام مدنی - مصوب ۱۳۵۶ - قانون نحوه اجرای احکام محکومیت‌های مالی - مصوب ۱۳۹۴ - و سایر مقررات مربوط، به وسیله قسمت اجرای آرای آن دادگاه به مرحله اجرا گذاشته می‌شوند.

ماده ۴۴ - درخواست شناسایی و اجرای آرای صادرشده از دادگاه‌های سایر کشورها در دعاوی موضوع ماده (۴) این قانون، به دادگاه دریابی تهران تقدیم می‌شود. شناسایی و اجرای این آراء تابع شرایط مقرر در قانون اجرای احکام مدنی و سایر مقررات مربوط است.

فصل هشتم - رسیدگی به جرایم و اعتراض به آرا

ماده ۴۵ - ریس قوه قضائیه بر حسب ضرورت، با توجه به سابقه و تجربه قضات، شعبه یا شعبی از شعب دادگاه تجدیدنظر استان و دیوان عالی کشور را برای رسیدگی تجدیدنظر و فرجامی نسبت به آرای صادرشده از دادگاه دریابی اختصاص خواهد داد.

تبصره - اختصاص شعبه یا شعبی از شعب دادگاه تجدیدنظر و دیوان عالی کشور به شرح این ماده، نافی صلاحیت شعب مذکور برای رسیدگی به آرای صادرشده از دیگر دادگاه‌ها، در حدود قانون، نیست.

ماده ۴۶ - در اجرای ماده (۶۵) قانون آین دادرسی کیفری - مصوب ۱۳۹۲ - قوه قضائیه مکلف است در حوزه‌هایی که دادگاه دریابی تشکیل شده است، شعبه یا شعبی از مراجع قضایی کیفری اعم از دادسراه و دادگاه‌ها را برای رسیدگی به جرایم دریابی اختصاص دهد. این دادگاه‌ها بر اساس قانون آین دادرسی کیفری و مقررات قابل اعمال این قانون رسیدگی خواهند کرد.

تبصره ۱ - اختصاص شعبی از مراجع قضایی کیفری برای رسیدگی به جرایم موضوع این ماده، نافی صلاحیت آنها برای رسیدگی به سایر جرایم، در حدود قانون، نیست.

تبصره ۲- مقامات قضایی و کارکنان مربوط به دو فصل اخیر این قانون، موظف به طی دوره‌های آموزشی مقرر در آیین نامه موضوع ماده (۳) این قانون خواهند بود.

تبصره ۳- منظور از جرایم دریایی جرایمی هستند که علیه اینمی و امنیت کشتی یا سازه دریایی یا به وسیله آنها یا به تحوی در ارتباط با فعالیت کشتی یا سازه دریایی ارتكاب یافته باشد؛ از قبیل جرایم مذکور در قانون دریایی ایران - مصوب ۱۳۴۳ - با اصلاحات بعدی آن و قانون حفاظت از دریاهای و رودخانه‌های قابل کشته رانی در مقابل آلودگی به مواد نفتی - مصوب ۱۳۸۹ - و سایر قوانین.

فصل نهم - سایر مقررات

ماده ۴۷- در مواردی که در این قانون، در خصوص تشریفات آیین رسیدگی حکم خاصی پیش‌بینی نشده باشد، رسیدگی به دعوا در دادگاه دریایی، طبق قانون آیین دادرسی دادگاه‌های عمومی و انقلاب در امور مدنی - مصوب ۱۳۷۹ - انجام خواهد شد.

ماده ۴۸- خسارات و جریمه‌های دریافت شده ناشی از آلودگی و تخریب محیط‌زیست در اجرای قوانین و مقررات دریایی کشور، به حساب درآمدی متوجه نزد خزانه داری کل کشور واریز می‌شود تا پس از پیش‌بینی در قوانین بودجه سنتوایی در اختیار سازمان حفاظت محیط‌زیست (صندوق ملی محیط‌زیست) قرار گرفته و در چهارچوب اساسنامه صندوق مذکور برای بهبود، ارتقاء، کیفیت، بهسازی، احیا و بازسازی محیط‌زیست دریایی، سواحل و منابع آبری، جلوگیری، کاهش و یا رفع آلودگی‌های دریایی، هزینه شود.

ماده ۴۹- این قانون شش ماه پس از انتشار در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران لازم‌الاجرا است.

رئیس جمهور

وزیر امور خارجه

وزیر دادگستری

وزیر راه و شهرسازی